

خارج الفقہ

۸

۱۰-۷-۹۱ کتاب الحجّ

دراسات الاستاذ:
مهدي الهادي الطهراني

معیار مدعی و منکر

- با این حال، مدعی و منکر دو مفهوم شرعی که معیار خاصی برای تعیین آنها در شریعت بیان شده باشد، نیستند. بلکه دو مفهوم عرفی اند که باید با مراجعه به عرف نسبت به آنها داورى کرد. (۶۰۴) ولی در سخن فقها با ملاک های گوناگونی در مورد مدعی و به تبع آن، منکر مواجه می شویم:
- ۱- مدعی کسی است که اگر خصومت را ترک کند، دعوا خاتمه می یابد. این مطلب گاهی به عبارت «المدعی هو الذی یترک لو ترک الخصومة» بیان شده که صاحب جواهر آن را مشهور می داند. (۶۰۵) و زمانی با عبارت «هو الذی یخلى و سکوته و لم یطالب بشیء» (۶۰۶) از آن یاد شده است.
- ۲- مدعی کسی است که سخنش در بردارنده ی مطلب پوشیده و خلاف ظاهری باشد. صاحب جواهر این تعریف را در نزد اهل سنت مشهور می داند. (۶۰۷)
- ۳- مدعی کسی است که سخنش خلاف اصل باشد. (۶۰۸)
- ۴- مدعی کسی است که از نگاه عرف زحمت اثبات دعوا بر عهده ی اوست. (۶۰۹)

وجود المحرم فى حج المرأة

- ٨٠ مسألة لا يشترط وجود المحرم فى حج المرأة إذا كانت مأمونة على نفسها و بضعها كما دلت عليه جملة من الأخبار و لا فرق بين كونها ذات بعل أو لا و مع عدم أمنها يجب عليها استصحاب المحرم و لو بالأجرة مع تمكنها منها و مع عدمه لا تكون مستطبعة و هل يجب عليها التزويج تحصيلا للمحرم و جهان و لو كانت ذات زوج و ادعى عدم الأمن عليها و أنكرت قدم قولها مع عدم البينة أو القرائن الشاهدة و الظاهر عدم استحقاقه اليمين عليها إلا أن ترجع الدعوى إلى ثبوت حق الاستمتاع له عليها بدعوى أن حجها حينئذ مفوت لحقه مع عدم وجوبه عليها فحينئذ عليها اليمين على نفي الخوف و هل للزوج مع هذه الحالة منعها عن الحج باطنا إذا أمكنه ذلك و جهان فى صورة عدم تحليفها و أما معه فالظاهر سقوط حقه و لو حجت بلا محرم مع عدم الأمن صح حجها إن حصل الأمن قبل الشروع فى الإحرام و إلا ففى الصحة إشكال و إن كان الأقوى الصحة